

Аліна Сімашко

(14 р., НВК «Інженерно-економічна школа – львівський економічний ліцей», м. Львів)

За три дні до Різдва

(скорочено)

Я
(проста школлярка зі Львова)

Я ніколи не була у самому Донецьку, але чомусь знаю усе про нього, може, тому, що все літо у нас вдома мешкали донеччани. Спершу було дві Даринки, точніше, одна – Дарина, а інша – Даріне – вірменка за походженням, українка за сутністю. Вона народилася тут, в Україні, але її коріння – у Нагірному Карабасі. Для її родини це вже друга війна. Згодом у нас мешкали Ігор, Настя і В'ячеслав. Вони товарищували з моїм братом і приїхали до Львова, втікаючи від «дружньої допомоги старшого брата». Приїхали до нас, «у лігво бандерівців», знаючи, що тут знайдуть дах, хліб і розуміння. Мама літрами варила борщ, ліпила сотню вареників. Нам було тісно і скрутно, проте весело, ми були сім'єю, щирою та дружною. Хоча чому були? Ми і є одна сім'я, бо ми – українці, вірмени, росіяни, євреї за походженням, але українці в душі!

Згадую їхні очі. Варто було подивитись уважно, й можна було побачити усі ті нескінченні вулички, засаджені абрикосами, трояндами у центрі міста, почорнілі від вугілля обличчя їхніх батьків, які працювали шахтарями і, стомлені після зміни, повертались додому, товарняки з вугіллям, які щодня гуркотіли через той район, де вони мешкали, словом, увесь Донбас, оточений купами щебеню, териконами і браком зелені.

Багато експресії в моїх спогадах? Може, й так, але за все це потрібно боротися, і не тому, що Донеччина – це чорне золото, вугілля, шахти, хлібні лани і соняхи аж до обрію, а тому, що це ж їхня Батьківщина, це моя Батьківщина. Це наша Україна, одна-єдина у світі.

Я люблю свою країну, з усіма її недолугими політиками, натрудженими людьми, безтурботними дітлахами у дворах (дитинство ж повинно бути безтурботним), бабусями, що сторожко сидять коло під'їздів та про всіх усе знають. Я ЛЮБЛЮ ЦЮ КРАЇНУ. Я не поїду з неї, навіть якщо почнуться репресії щодо мене. Я патріотка, як і ті хлопці, що століттями йшли у бій за першим покликом Вітчизни. Скільки їх – сивочолих і чорночубих, підстаркуватих вусанів і безвусих юнаків, скільки їх – Степанів, Василів, Андріїв... Їх не сотня, не дві, їх тисячі, мільйони. Імена одних стали легендою, як ім'я Степана Бандери, Андрея Шептицького, Василя Стуса, Сергія Нігояна, інші залишилися невідомими, але всі вони робили те, що потребувала їхня країна. Вони, не шкодуючи ні грошей, ні здоров'я, ані часу, ні життя, йшли туди, де був їхній фронт, і чинили так, як вимагали обставини. Вони

були справжніми синами України, незалежно від віри, від національності, від статків, бо Україна для них була не територією, не місцем тимчасового проживання і заробляння грошей, це була їхня БАТЬКІВЩИНА!

Я вірю, ні, я знаю, що нас, справжніх українців, багато. Хтось стоїть з автоматом на кордонах країни, захищаючи нашу незалежність, як сусідська Наталка у свої двадцять один, хтось у вільний час плете маскувальні сітки, як я, мої подруги, мама, хтось просто щоранку іде на своє робоче місце і виконує певну роботу, а хтось просто розмальовує конверти, щоб морально підтримати тих, хто там, на Сході країни, стримує агресора. І все це для тебе, моя УКРАЇНО !

В нашім серці живе Україна,
Непорушна, соборна, єдина.
Станем родом від Сяну до Дону
На священну її оборону!

На серці у мене тривога, у душі віра, в руках олівці. На годиннику сьома ранку. Починається новий день. На календарі дві тисячі п'ятнадцятий рік. Через три дні Різдво...

Вона

(Сусідка Наталка)

Уже прокидаючись, Наталка встигла побачити сон. Снилися змагання з бальних танців.

Тривала напруженна боротьба за міжнародний кубок «Кришталевий черевичок» – півфінал, стандартна програма. На паркеті пари танцювали Віденський вальс. Вона кружляє в рожевому платті, біляве волосся прикрашає срібляста діадема. Партнер легко веде, але чомусь обличчя сховане під балаклавою. Знайомі рухи, знайома мелодія і незнайомий партнер.

«Боже, як я стала з ним у пару? Ми ж програємо, не дійдемо до фіналу...» – птахую шугають думки у голові.

Партнер веде впевнено, підтримуючи там, де потрібно, і відпускаючи на волю там, де це необхідно. Наталчина рука надійно лежить у його долоні. «Раз, два, три... Раз, два, три...» – рахує подумки. Вони танцюють. Раптом у неї підкошується нога, мелодія обривається. Все, кінець. Тиша! Вона така гучна, що Наталка остаточно прокинулася.

«Ну що ж, – подумала, – сьогодні знову на чергування – на кордон».

Швидко зібралася, взяла все необхідне, вийшла на вулицю, запхалася у бусик. Поїхали. Через п'ятдесят кілометрів від райцентру, де вона винаймає житло у баби Каті, – КПП (контрольно-перепускний пункт) – місце її служби. Та чого там лукавити, це її всесвіт, центр її теперішнього життя. Вже сім місяців вона тут, у цьому невеличкому, забутому Богом і людьми селі, несе службу. Вона, Наталя Журавко – старший лейтенант прикордонних військ України, захищає свою державу від непроханих гостей.

А мріялось про інше... Знаючи досконало дві іноземні мови, з шестиричного віку займаючись бальними танцями, красуня, спортсменка, сповнена патріотичного запалу, бачила себе перекладачем. Здавалося, доля її посміхається. Вона здобуде освіту, буде працювати задля своєї держави. Саме при перетині кордону першою зустрічатиме іноземних гостей, вітатиме на українській землі хлібом і сіллю, а не зброєю, і презентуватиме свою країну. Вона ж бо може. ЇЇ мама казала, що Наталя забалакає будь-кого і репрезентує усе в «рожевих» барвах (її улюблених). Та все склалося не так, як гадалося. Іх, випускників військового училища, розподілили за місцями призначення. Вона потрапила сюди, на східний кордон. Кілька кілометрів – і далі Росія. Рожеві окуляри розбилися, залишилася сіра щоденна реальність завдовжки у сотню кілометрів контролюваної їхнім підрозділом території і вагою у тридцять кілограмів. Замість бальної сукні – бронежилет. Її бальні черевички припадають пилом у шафі, на ногах ненависні «берці», у яких змушена щоденно долати кілька десятків кілометрів, а за партнера – автомат системи Калашникова. Місцеві мешканці не розуміють її галичанської галантності, господиня дратується, коли Наталка звертається до неї «пані» і відмовляється перехилити з нею чарчину «За победу!».

Позавчора у Наталі був день народження. Виповнився двадцять один рік. Колеги вітали, бажали здоров'я, щастя, миру, коханого. У неї немає коханого, у неї немає тут подруг. Вона не бігає вечорами на побачення, не штурмує Інтернет у пошуках нової кофтинки. Тут це непотрібно, тут потрібна термобілизна, камуфляж, який би не ставав на пронизливому зимовому вітрі «скляним», надійне плече товариша і час. Так, їй постійно бракує часу. Бракує часу зварити собі борщу, такого, як у дома, тому вона харчується готовими пельменями і макаронами, бракує часу прийняти ванну (та і де ж її тут узяти?), тому весь бруд змиває у старій балії, спрезентованій бабою Катею, бракує часу на сон, бо спить п'ять – шість годин на дві доби. У Наталі одна мрія – виспатись. У неї тут немає нічого, і водночас є все.

«Усе мое, все зветься Україна! Життя тобі віддам своє...» – наспівує подумки, коли стойти на чатах у важкому бронежилеті і памперсі (так, їй, здоровій дівчині, доводиться одягати цю річ, адже відлучатись з посту не можна, а застуджений організм частенько нагадує про себе). Але це нічого, вона витримає все, бо у дома на неї чекають батьки, маленький братик і сусідська дівчинка, що любить писати вірші і малювати.

Бус різко загальмував. Приїхали до місця призначення. Виходили з салону швидко, не озираючись.

Ішли звичним маршрутом: пройшли стежкою, повернули праворуч, минули стару напіврозвалену колгоспну ферму (у цьому селі колись теж був колгосп), пройшли прилісок. Зупинилися коло старого розлогого дуба.

– Ну що? – запитав Олег (за уставом – товариш майор Рижко Олег Іванович, поза уставом «Дед», хоч йому лише сорок два роки. У нього хвора дружина, дві доньки, пес на ім'я Сепар, старий «Москвич» і Україна у серці!).

– Та нормально, – відповіла.

– Точно?

– Так.

– Ну, гаразд, – мовив зневідповідно, дістав цигарки, простягнув Наталці. Покурили (тут вона вперше спробувала тютюн), підморгнули одне одному, поправили на плечі кожен свого «партнера», пішли далі.

Здалеку долинуло глухе бахкання. Противник знову обстрілював сусідній «квадрат». Прислухалися.

– Із «Мухи?» – запитала Наталка.

– Так, вона, рідненька, – зітхнув важко, – ходімо, дочко, треба.

Починався новий день. На годиннику сьома ранку. На календарі дві тисячі п'ятнадцятий рік. Через три дні Різдво...

Він

(Не просто Данило)

Вони прийшли близько опівночі, вечірка була у розпалі. Музика, сміх, жарти... Їхнього приходу не помітили. Вони стояли під зоряним небом, ліниво потягували фреш і думали кожен про своє. Крістіан запропонував повернутися додому. Данило заперечував, говорив, що це неввічливо, та й удома робити нічого. НУДЬГА!... Краще залишатись тут. Тут весело... Данило багато кого знав із присутніх, хоча на таких вечірках це необов'язково. Тут головне музика, халявне «бухло», дівчата... Кайф!

За походженням він українець, за місцем проживання німець, за місцем народження американець. Мав цікаву зовнішність, темне густе волосся, ім'я-трансформер (в Україні називався Данилом, за кордоном Даніель). Мав маму, брата, татуся-олігарха.

За американськими міrkами він ще дитина, за українськими – юнак призовного віку, але до війська він не піде, бо у нього не лише українське громадянство. Навіщо ризикувати своєю головою, заради чого? Він знає кілька мов. Колись займався танцями, музикою, кінним спортом, шахами, словом – усім, до чого виявляв інтерес. Вчителі приїжджали до нього додому, ділились знаннями (за гроші, звичайно). «Але чи треба воно йому?» – Данило частенько себе запитував, а відповіді не знаходив...

Зайшли у будинок. Назустріч випурхнула зграйка дівчат у «бойовій розмальовці». Впізнав Емму і Джил.

– О, салют! Хто до нас завітав, – мовила з іронією Емма, поправляючи зачіску.

– Привіт! – далі не знав, що сказати, замовк.

Дівча вхопило його за руку і потягнуло углиб просторої зали, де в напівтемряві рухались пари під якусь тягучу мелодію. Вони приєдналися до гурту. Рухався мов у сні. Здавалось, що цей танець не закінчиться ніколи. Нарешті пісня закінчилася. Покинувши Емму серед зали, вийшов у двір. Підійшов до басейну, узяв зі столика якийсь напій, присів у шезлонг, задумався. А думати було про що.

Скажімо, можна було подумати про ту дівчинку з України, з якою познайомився влітку у таборі відпочинку. Для Данила це було звичайне літо, так він відпочивав щороку, для тієї дівчинки це було дивне літо (вона виграла путівку у цей елітний табір у якомусь конкурсі). Вона йому зразу сподобалася. Подобалося, що вона нічого не боїться, що легко розмовляє англійською (йому говорити українською важко), подобалась її незалежність і

гордість. Подобалось, як рожевіли її бліді щоки, коли він говорив компліменти, як агресивно відстоювала свої погляди, коли вони сперечалися. Дивувався, як легко вона танцює і як чудово малює. Як вона радіє світанкам і милується зоряним небом. Від усього цього йому ставало млюсно і зводило серце.

Можна подумати і про Україну, про ті події, які вже більше року розривають його Батьківщину на шматки. Ale чи його це Батьківщина? Та українчика іноді зверталась до нього словами: «Чи ти українець, фінн, чи китаець, якого ти роду і чий ти окраєць?» – запитувала жартома. А й справді: «Хто він – американець, німець, чи все ж українець?». Данило не знов, що відповісти навіть самому собі. Скільки часу він провів в Україні? Він прилітає до батька чартерним рейсом тоді, коли це потрібно «для справи» (татові потрібно показати, яка вони дружна сім'я).

Ось і дві тисячі чотирнадцятий рік та Різдво він з батьками зустрічав у Києві на Майдані. Сніг, холод, із-за диму і кіптяви нічого не видно (горіли шини), багато людей...

Йому було сумно і некомфортно, він розумів і не розумів водночас, що відбувається, ale йому потрібно було там бути, у батька попереду була передвиборна кампанія. Він співав разом з усіма «Ще не вмерла України...», не знаючи слів, і хотів скоріше повернутись до Німеччини.

Данило іноді запитує себе, яка ж країна є його Батьківчиною? Відповіді не знаходить. Йому добре всюди – і тут, у Флориді, і у Гамбурзі та Берліні. Правда, у Києві чомусь некомфортно.

У нього власний охоронець, автомобіль, нові гаджети, брендовий одяг. Він навіть на знає, який подарунок замовити на Різдво, у нього є все. Все сплановано на роки. Майдани, революції, війни не повинні його турбувати, все це не для дитячої психіки (так вважає мама), ale йому не дозволено про це говорити, та і бажання про це говорити немає, він може лише думати про це десь на самоті.

Його ніхто не запитує, чого він хоче, про що мріє, які у нього плани на майбутнє. Все давно вирішено: спершу престижна англійська школа, потім Гарвард, далі родинна справа. Йому обрали безпечну країну для проживання (як сказав тато: «подалі від війни»), йому обирають одяг, їжу, обирають захоплення, друзів, зрештою і кохану йому теж оберуть (з тією українкою йому заборонили спілкуватись навіть по скайпу).

«Вона заважала йому навчатись», – вважали батьки. Ale вона змушувала його приймати самостійні рішення, чогось прагнути. Це Данило знає, напевне...

Вечірка плавно згасала, як багаття, яке довго не отримувало поживи. Всі втомились від музики і забав. Нарешті запанувала тиша. Вона була така гучна, і Данило злякався, що його думки почують. Устав із шезлонга, поставив на траву недопитий бокал, озирнувся. Довкола панував безлад: перевернуті стільці, обгортки, порожні пляшки, Крістіан спав поряд, на піску, голосно схлипуючи крізь сон... Світало.

Скоро прийде прислуга і наведе лад.

Починався новий день. На годиннику сьома ранку. На календарі дві тисячі п'ятнадцятий рік. Через три дні Різдво...